

Aina Hemolele

Karmelitánske nakladateľstvo so sídlom v Bratislave vydalo v týchto dňoch publikáciu s názvom Aina Hemolele – Svätá zem Molokai: Po stopách pátra Damiána de Veuster, misionára malomocných. Jej autorom je Peter Žaloudek, známy z čias totalitného režimu ako disident, ktorý pašoval kresťanskú literatúru cez poľsko-slovenské hranice a podieľal sa na prezentovaní filmov s náboženskou tematikou na území bývalého Československa.

Vel'vyslanec Belgického kráľovstva Alain Cools (vľavo) preberá od Petra Žaloudka dar – fotografie z Molokai a články v slovenskom a českom jazyku, ktoré o P. Damiánovi v posledných rokoch v SR a ČR vyšli.

Peter Žaloudek je nesporne zaujímavou osobnosťou – v roku 1982 tajne vysvätený za kňaza, oficiálne však pracoval na ožarovacej klinike v Bratislave ako rádiologický laborant. V roku 1983 emigroval do Rakúska, teologické štúdium ukončil v Ríme, odkiaľ na návrh najvyššieho predstaveného rehole kapucínov odišiel do Viedne, kde pôsobil v kapucínskom kláštore ako duchovný pre rakúskych veriacich, aj ako kňaz pre slovenských a českých emigrantov. Tu bolo jeho úlohou sprostredkovať správy a dôležité informácie medzi tzv. umlčanou tajnou Cirkvou v Československu a oficiálnou hierarchickou Cirkvou v Ríme. V roku 1991 z rehole vystúpil a oženil sa. V súčasnosti pracuje ako rádiologický laborant vo Viedni a podľa vlastných slov jeho povolanie ku kňazstvu bytostne súvisí s jeho osobou. Prácu v nemocnici vníma nielen z pohľadu svojej profesie, ale najmä ako duchovnú službu chorým, pri ktorej sa stretol s mnohými nádhernými ľuďmi. Peter Žaloudek sa pohybuje medzi Viedňou, Prahou a Bratislavou, kde prednáša a prezentuje svoje pásma obrazu, hudby a živého slova o kolónii malomocných na

ostrove Molokai, ale aj o Slovensku, ktoré propaguje v zahraničí. Známe sú výstavy jeho fotografií, publikačná činnosť v rôznych periodikách a diskusia v rozhlasových staniciach Rakúska, Česka a Slovenska.

Stretnutie s pátrom Damiánom

Peter Žaloudek sa po prvý raz dozvedel o pátrovi Damiánovi počas štúdia na žilinskom gymnáziu z tajne prepašovaného životopisu od Wilhelma Hünermanna Na ostrov smrti, ktorý vyšiel v Ríme. Príbeh o belgickom dobrovoľníckom kňazovi na neho zapôsobil a rozhodujúcou mierou sa podieľal

časne v ňom evokoval túžbu navštíviť miesta, kde páter Damián pôsobil. P. Žaloudek sa na ostrov Molokai dostal až v roku 1997 v rámci dovolenky na Havajských ostrovoch a celkovo ho navštívil osemkrát. Ako sám hovorí, je to zvláštne a požehnané miesto. Z týchto návštev vznikli mnohé snímky a tu získal veľa informácií, ktoré vložil do svojich prednášok s projekciou diapozitívov. Príklad nezištnej lásky P. Damiána k malomocným by podľa P. Žaloudka mohol pomôcť všetkým, ktorí pracujú v sociálnych povolaniach, ale mal by sa stať známym aj tým, ktorí túžia po realizácii krajšieho sveta a plnohodnotnejšieho života.

O knihe

Prezentáciu knižného titulu Svätá zem Molokai pripravilo 26. októbra Karmelitánske nakladateľstvo v priestoroch svojho kníhkupectva v Bratislave v spolupráci s občianskym združením Hlbiny. Peter Žaloudek vo svojom vystúpení priblížil obsah knihy. V zásade ju rozdelil na dve časti – historickú, kde použil aj doteraz nepoznanú archívnu literatúru, málo známu korešpondenciu pátra Damiána – a na druhú časť, v ktorej sa čitateľ cez autentické výpovede ľudí a rozhovory s nimi dozvie, čo znamená žiť v kolónii malomocných. Čo podnietilo P. Žaloudka napísať knihu o tomto havajskom ostrove a o ľuďoch trpiacich Hansenovou chorobou? Hlavnou inšpiráciou bolo utrpenie a bolesť, no predovšetkým láska a obeta, ktorú videl a zažil. A tie mu vnukli myšlienku dať knihe názov Svätá zem Molokai (po havajsky Aina Hemolele). Slovenskému čitateľovi ju takisto odporúča z jediného dôvodu – preto, lebo vo svete je veľa utrpenia, pričom táto kniha je nielen o utrpení, ale aj o krásne, o krásnych ľudoch, ktorých stretol a ktorí ho duchovne obohatili.

(ksz)

Vľavo Michal Holeček, zástupca Karmelitánskeho nakladateľstva pre SR, konateľ spoločnosti, vpravo: autor knihy P. Žaloudek.

Nebo na zemi

Na knihe „Aina Hemolele“ – Svätá zem Molokai – som pracoval 8 rokov. Charakterizoval by som ju ako súhrn historických faktov, žurnalisticko-rozprávačských zaujímavostí a zároveň i cestopis.

Ja sám sa však nepovažujem za odborníka ani v jednej z týchto troch oblastí. Mňa zaujíma teológia, spiritualita človeka, duchovný rozmer našej ľudskej existencie. Často sa zamýšľam nad zmyslom života, utrpením, bolesťou, katastrofami a nad tým, ako nás tieto každodenné fenomény ovplyvňujú. Pýtam sa, čo dáva ľuďom silu žiť v situáciách, kde chýba láska, radosť, kde vládne bezútešné prostredie a nemajú všetky tzv. výdobytky bohatej a vyvinutej demokratickej spoločnosti.

V zemi pátra Damiána

Keďže som kresťanom, zaujíma ma práve pohľad viery, či duchovný aspekt života. To bol dôvod, prečo som začal zbierať informácie o vzniku, prvej atmosfére a každodennom živote v kolónii malomocných na ostrove Molokai. Asi tak ako každý bežný človek, aj ja som vedel, že v tejto kolónii žil ako dobrovoľník belgický kňaz P. Damián de Veuster. Jeho láska k malomocným bola natoľko silná, že sa rozhodol žiť s nimi, až sa napokon sám nakazil malomocenstvom a na jeho následky zomrel.

Na vlastné oči

Čím viac som mal možnosť vnikať do

človeka, tým viac ma fascinoval, a súčasne spontánne burcoval do hľadania nových informácií. Bolo to také silné, že som chcel vidieť a preštudovať všetko, čo s touto témou súvisí. Preto som neváhal vložiť svoj čas a financie do ôsmich návštev kolónie, hľadať v archívoch, uchovávajúcich nielen originálne listy pátra Damiána, ale ďalšie veľmi cenné historické materiály. Pracoval som v rehoľných archívoch Kongregácie Najsvätejších Srdc Panny Márie a Pána Ježiša v Ríme, v Leuvene v Belgicku, v Paríži, na Honolu-

lu a Kalaupape, v New Yorku, ako aj v štátnych a univerzitných archívoch na Havaji. No a jedného dňa som zistil, že mám doma kompletný miniarchív – asi 70 anglických, francúzskych, španielskych a iných publikácií. Zároveň som si uvedomil, že popri P. Damiánovi pracovali v kolónii ďalšie osobnosti, o ktorých som vôbec nevedel: Napríklad Joseph Dutton, dobrovoľník, bývalý vojak, rehoľná sestra Mariana a mnohí ďalší... Odrazu som mal množstvo historického materiálu – tak čo s ním? Keďže každá cesta na Molokai bola spojená s nesmiernymi dobrodružstvami, poznačená stretnutiami a rozhovormi s malomocnými, dodnes žijúcimi na ostrove, nebolo možné, aby som si všetky tie úžasné chvíle a rozhovory nechal len pre seba.

Výsledok

A tak vďaka veľmi šikovnému redakčnému spracovaniu Karmelitánskeho nakladateľstva vznikla táto kniha. Je skutočne historická, ale aj cestopisno-žurnalistická. Je však i duchovná, lebo svedčí o tom, čo dokáže nezištná láska, obetavosť a hlboká, žitá viera. Keď kolónia vznikla, mali z nej panickú hrôzu nielen malomocní, ale všetci obyvatelia Havaja. „Molokai – to je peklo na zemi“, hovorilo sa. Krátko po príchode P. Damiána sa však medzi malomocnými začalo hovoriť: „Molokai – to je nebo na zemi“. Jeho láska bola taká veľkolepá a nesmierna, že ľudia napriek obrovskému utrpeniu našli zmysel života. Azda žiadna iná skutočnosť na mňa nezapôsobilá tak mohutne, ako keď mi niekto zo súčasných malomocných pri osobných rozhovoroch povedal práve túto vetu: „Molokai – to je nebo na zemi...“

PETER ŽALOUDEK

Kostol na ostrove Molokai

